

ÜNAK 2018

21. YÜZYIL TRENDLERİ VE AKADEMİK KÜTÜPHANELERLE İLİŞKİSİ

**DUHAN TORLAK
ZEYNEP İSPİR**

HORIZON 2020

Avrupa Birliği'nin yeni dönem araştırma ve yenilik çerçeve programı olan Horizon 2020, araştırma ve teknoloji geliştirme kapasitesini güçlendirmek, üniversite-sanayi iş birliğini teşvik etmek amacı ile hayata geçirilmiştir.

- Bilgi Teknolojileri
- Açık Erişim
- Z Kuşağı
- Yeni Nesil Kütüphaneciler
- Kütüphane Binaları
- Yapay Zeka ve Artırılmış Gerçeklik

Bilgi Teknolojileri ve Yeni Nesil Kütüphaneler

2018 Yılına Ait İnternet, Sosyal Medya ve Mobil Kullanıcı İstatistikleri

%53 internet
kullanıcısı

%42 sosyal
medya
kullanıcısı

%68 mobil
kullanıcı

%39 mobil
sosyal medya
kullanıcısı

BIG DATA (BÜYÜK VERİ)

Big data (büyük veri), küresel bilgisayar ağları tarafından günlük olarak üretilen veri kütlesini ifade eder.

- Veri Madenciliği
- Bibliomining

TELİF HAKKI

- Kişinin her türlü fikri emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerinde hukuken sağlanan haklardır.

(<http://www.telifhaklari.gov.tr/Telif-Hakki-Nedir>)

TELİF HAKKI

- ❑ “Kütüphane çevrimiçi içeriğe müdahale edemez,
- ❑ İçeriği kopyalayamaz,
- ❑ İçeriği tanımlanan kullanıcı dışında başkalarına kullandıramaz,
- ❑ İçeriğin kar amacıyla kullanımına izin veremez,
- ❑ İçerikle gelen yazılımı değiştiremez”

(Elektronik kitap ve telif hakları-1)

AÇIK ERİŞİM

“Açık Erişim; bilimsel bilginin Internet aracıyla finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın, erişilebilir, okunabilir, kaydedilebilir, kopyalanabilir, yazdırılabilir, taranabilir, tam metne bağlantı verilebilir, yazılıma veri olarak aktarılabilir ve her türlü yasal amaç için kullanılabilir biçimde kamuya ücretsiz açık olması olarak tanımlanmaktadır” (Karasözen, Zan ve Atılgan, 2010).

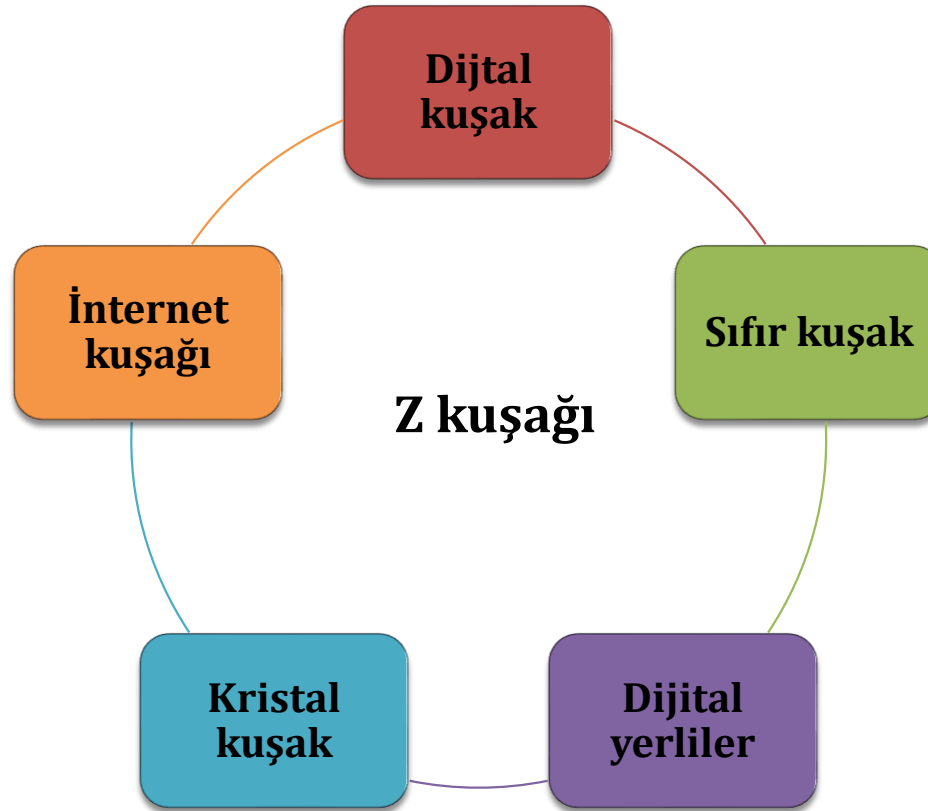
Yeşil Yol

Altın Yol

Z KUŞAĞI ve BEKLENTİLERİ

Z KUŞAĞI ve BEKLENTİLERİ

Dijital Yerlilerin Tercihleri	Geleneksel Eğitimin Sundukları
Anlık birden bire oyun hızı	Normal hız
Paralel (eşzamanlı) işlemler	Doğrusal işlemler
Grafikler Öncelikli	Düzyazılar öncelikli
Rastgele erişim	Adım Adım Erişim
Bağlanabilirlik	Ayrık (stand alone)
Aktif	Pasif
Oyun	İş
Anında karşılığını istemek	Sabırlı olmak
Fantezi	Gerçeklik
Teknoloji arkadaş	Teknoloji düşman

Tablo 1 : Z Kuşağının 10 Öğrenme Tercihi ve Geleneksel Eğitimin Sundukları (Şahin, 2009)

Yeni Nesil Kütüphaneciler

Yeni Nesil Kütüphaneciler

- Değişime açık olmak
- Uzaktan hizmetleri benimsemek
- Kullanıcı odaklı olmak
- Sürekli öğrenmeye açık olmak
- Erişim yolları ile ilgili yenilikleri takip etmek
- Teknolojideki gelişmeleri takip etmek
- Kütüphane bilgi sistemlerini etkin kullanabilmek
- Kullanıcıların kullandığı platformlarda yer almak

Peki, Biz Şimdi Neyiz? 😊

E-Kaynaklar
Kütüphanecisi

Fotoğraf
Kütüphanecisi

Sosyal Medya
Kütüphanecisi

Bibliyometri
Uzmanı

Metadata
Uzmanı

Ağ Yöneticisi

Multimedya
Kütüphanecisi

Yazılım ve Sistem
Sorumlusu

Bilgi Mimarı

JOE AND RIKA MANSUETO LIBRARY

Reading previous editions of a magazine.

TEŞEKKÜR EDERİZ

- Duhan Torlak, duhan.torlak@ozyegin.edu.tr
Referans Uzmanı,
- Zeynep İspir, zeynep.ispir@ozyegin.edu.tr
E-Kaynaklar Uzmanı,

- <https://www.youtube.com/watch?v=xImDfU9SXYQ>

KAYNAKÇA

- Açık Erişim Nasıl Sağlanır? <http://acikerisim.org/acik-erisim-nasil-saglanir/> adresinden erişildi.
- Elektronik Kitap ve Telif Hakları
1. <http://mekam.org/mekam/elektronik-kitap-ve-telif-haklari-1> adresinden erişildi.
- Karasözen, B., Zan, B. U., & Atılgan, D. (2010). Türkiye’de açık erişim ve bazı ülkelerle karşılaştırma. Türk Kütüphaneciliği, 24(2), 235-257.
- Şahin, M. C. (2009). Yeni binyılın öğrencileri’nin özellikleri.
- Takcı, H. ve Baktır, N. (2018). Büyük veri yaklaşımıyla birden çok bilgi erişim merkezinin kolektif kullanımı. International Journal of InformaticsTechnologies, 11(2).

KAYNAKÇA

- Telif Hakkı Nedir? <http://www.telifhaklari.gov.tr/Telif-Hakki-Nedir> adresinden erişildi.
- Taş, H. Y., Demirdöğmez, M., & Küçükoğlu, M. Geleceğimiz olan z kuşağının çalışma hayatına muhtemel etkileri.
- What does Horizon 2020 mean for research libraries? Adresinden erişildi.
<https://libereurope.eu/blog/2013/12/12/what-does-horizon-2020-mean-for-research-libraries/>